

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W BIELSKU-BIAŁEJ**

**Ranking zawodów
deficytowych i nadwyżkowych
w I półroczu 2014 r.
w Mieście Bielsko-Biała.**

Spis treści

Spis treści	2
Wstęp.....	3
1. Analiza bezrobocia według zawodów	5
1.1. Charakterystyka bezrobocia w mieście Bielsko-Biała	5
1.2. Struktura bezrobocia według zawodów	6
1.3. Napływ bezrobotnych według zawodów	8
2. Analiza wolnych miejsc pracy według zawodów	10
2.1. Wolne miejsca pracy według zawodów	10
2.2. Wolne miejsca pracy według grup zawodowych	12
3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	13
3.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Mieście Bielsko-Biała	13
3.2. Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie	16
3.3. Struktura bezrobocia i wolnych miejsc pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności	17
Wnioski	19
Spis tabel:	21
Spis wykresów:	21

Wstęp

Prowadzenie prawidłowej polityki rynku pracy wymaga systematycznego śledzenia i analizowania zjawisk oraz procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy. Dlatego wychodząc naprzeciw tym potrzebom, do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w ramach opracowania analiz rynku pracy, został wprowadzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych (art.8, ust.1 pkt. 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9).

Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej przekazuje, zatem do Państwa dyspozycji „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Mieście Bielsko-Biała w I-półroczu 2014 roku”, który został opracowany w oparciu o „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Departamentu Rynku Pracy, Warszawa 2003.

Zgodnie z powyższymi zaleceniami przez monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Zawodem deficytowym nazywamy zawód, na który występuje na rynku pracy większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Celem niniejszego raportu jest opracowanie możliwych do wykorzystania w praktyce informacji pozwalających na zwiększenie efektywności organizowanych szkoleń, dzięki dostosowaniu ich kierunków do potrzeb pracodawców, a także poprzez udostępnienie wyników działań władzom oświatowym i dyrekcjom szkół, które będą mogły korygować poziom, strukturę i treść kształcenia zawodowego oraz lokalnym władzom samorządowym kształtującą politykę przeciwdziałania bezrobociu.

Monitoring służyć ma również stworzeniu bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym, usprawnieniu poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Usprawnieniu pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów. A także ułatwieniu realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

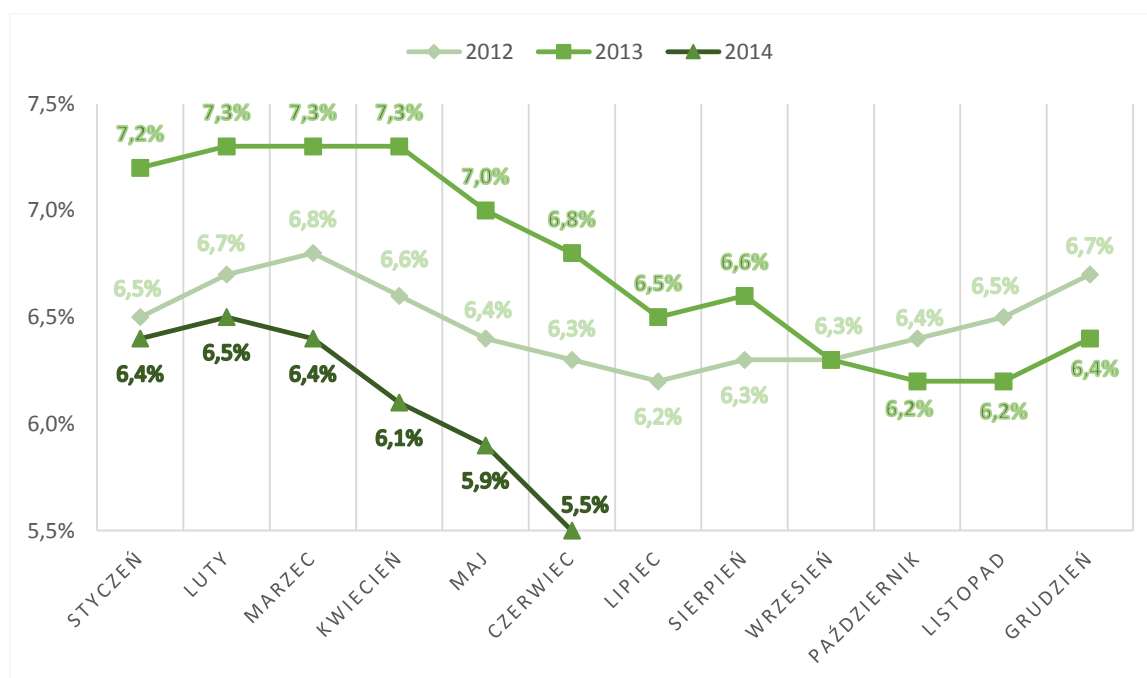
Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowany jest dwa razy w roku. Jako źródło informacji służą załączniki nr 2 i 3 do sprawozdania MPIPS-01. Zakres danych w nich zawarty obejmuje liczbę osób zarejestrowanych jako bezrobotne, bezrobotne kobiety, osoby do 12 miesięcy od ukończenia nauki oraz bezrobotnych poprzednio pracujących według okresu pozostawania bez pracy oraz oferty pracy (zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia, miejsca przygotowania zawodowego, stażu oraz przyjęte do realizacji miejsca

pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych, a także w ramach umów zlecenia) według zawodów i specjalności (kod sześciocyfrowy, w sumie 2366 zawodów) oraz według Polskiej Klasyfikacji Działalności.

1. Analiza bezrobocia według zawodów

Stopa bezrobocia na koniec czerwca 2014 roku w mieście Bielsko-Biała wyniosła **5,5%** (**5465** osób bezrobotnych). Jest ona o 1,3 pkt. procentowego niższa w stosunku do analogicznego okresu w 2013 roku (spadek o 1182 osoby). Poniższy wykres prezentuje zmiany stopy bezrobocia w ostatnich latach w Mieście.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w Bielsku-Białej na przestrzeni 2012, 2013 i I-go półrocza 2014 roku.

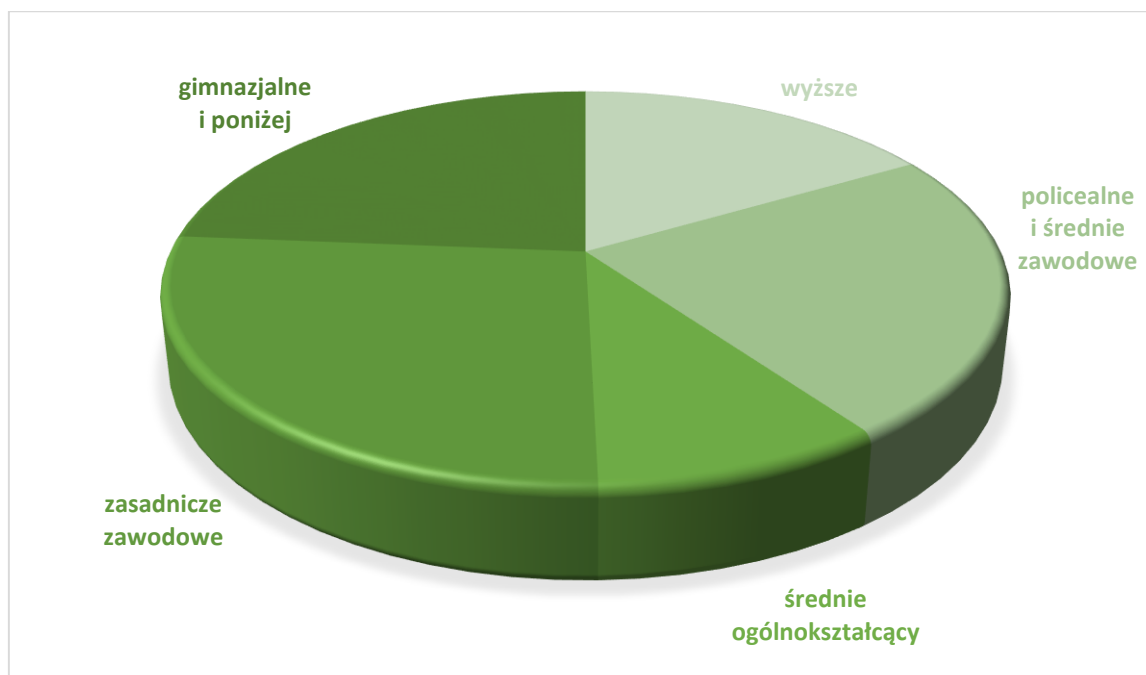
Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

Miasto cechuje się jedną z najniższych stóp bezrobocia zarówno w skali województwa śląskiego (stopa dla tego województwa wynosi 10,3%), jak również w skali kraju (12,0%).

1.1. Charakterystyka bezrobocia w mieście Bielsko-Biała

Wśród osób bezrobotnych z terenu miasta Bielska-Białej najczęściej posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe – 1460 osób (**26,7%**). W porównaniu do pierwszego półrocza 2013 roku odsetek ten zmniejszył się o 0,7 pkt. procentowego. Na wysokim poziomie utrzymuje się również udział osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (**23,7%**). Odsetek osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym zwiększył się w porównaniu do I-go półrocza 2013 roku o 0,5 pkt. procentowego. Osoby z wykształceniem wyższym stanowiły **16,6%** ogółu bezrobotnych. Udział osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym jest mniejszy o 0,7 pkt procentowego i wyniósł – **9,5%**. Poniższy wykres prezentuje strukturę bezrobotnych ze względu na ich poziom wykształcenia.

Wykres 2. Struktura wykształcenia bezrobotnych w mieście Bielsko-Biała (stan na koniec I-półrocza 2014 roku).

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

Ponad połowa bezrobotnych (**52,8%**) to kobiety. W porównaniu z ubiegłym rokiem odsetek ten wzrósł o 0,8 pkt. procentowego. Osoby młode do 25 roku życia stanowią **9,3%** ogółu zarejestrowanych, a **34,4%** to osoby po 50 roku życia. Porównując te dane do analogicznego okresu z roku ubiegłego można zauważyć, że zarówno odsetek osób młodych do 25 roku życia spadł o 1,9 pkt procentowego, a osób po 50 roku życia wzrósł o 2,0 pkt procentowego. W przypadku osób długotrwale bezrobotnych nastąpił wzrost ich udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych z **44,8%** w czerwcu 2013 roku do **53,4%** w czerwcu 2014.

1.2. Struktura bezrobocia według zawodów

Charakterystyka bezrobocia wymaga szczegółowego zbadania struktury bezrobotnych pod względem posiadanego zawodu. Dzięki temu możliwe będzie wykazanie zawodów, które są najliczniej reprezentowane wśród osób bezrobotnych.

W tabeli poniżej zawarto 30 zawodów, które są najliczniej reprezentowane wśród osób zarejestrowanych jako bezrobotne w Urzędzie Pracy. Największą grupę stanowią osoby w zawodzie Sprzedawca – **608** osób (**11,1%**). W tym przypadku nastąpił spadek liczby osób w tym zawodzie o 170 osób (spadek o 21,8%). Na drugim miejscu znalazł się zawód Pozostali pracownicy obsługi biurowej – **317** osób bezrobotnych (**5,8%**). W porównaniu do czerwca 2013 nastąpił niewielki spadek liczby tych bezrobotnych – o 28 osób (spadek o 8,1%). Na trzecim miejscu znalazły się osoby bez zawodu – **278** osób bezrobotnych (**5,1%**), natomiast na kolejnym osoby w zawodzie Sprzątaczką biurowa – **157** osób (**2,9%**).

Osoby bezrobotne w przedstawionych poniżej trzydziestu zawodach stanowią **52,6%** wszystkich osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy z terenu miasta Bielska-Białej.

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów w mieście Bielsko-Biała (stan na koniec I półrocza 2014 roku).

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni wg stanu na koniec I półrocza 2014 roku
1.	Sprzedawca*	608
2.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	317
3.	Bez zawodu	278
4.	Sprzątaczką biurową	157
5.	Robotnik budowlany	136
6.	Robotnik w przemyśle przetwórczym pomocniczy	125
7.	Magazynier	87
8.	Kucharz*	81
9.	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	76
10.	Ślusarz*	75
11.	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	66
12.	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	65
13.	Krawiec*	64
14.	Murarz*	61
15.	Fryzjer*	56
16.	Kelner*	54
17.	Robotnik gospodarczy	52
18.	Kasjer handlowy	48
19.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	48
20.	Przedstawiciel handlowy	45
21.	Robotnik oczyszczania miasta	45
22.	Kierowca samochodu osobowego	44
23.	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	41
24.	Technik budownictwa*	38
25.	Technik mechanik*	36
26.	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	36
27.	Pakowacz	36
28.	Mechanik pojazdów samochodowych*	33
29.	Kierowca samochodu ciężarowego	33
30.	Specjalista do spraw marketingu i handlu	32

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

Licznie reprezentowane są również takie zawody jak: Robotnik budowlany, Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, Magazynier, Kucharz* czy też Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani.

W przypadku dużych grup zawodowych największą liczbę bezrobotnych widzimy w grupie Sprzedawcy i pokrewni (**14,9%**). Na drugim miejscu wśród dużych grup znajdują się Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – **7,5%**. Dużą liczbę bezrobotnych stanowią również Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – **6,4%** ogółu bezrobotnych.

1.3. Napływ bezrobotnych według zawodów

Po przeanalizowaniu struktury osób pozostających w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy należy się przyjrzeć kwestii napływu bezrobotnych w okresie pierwszych sześciu miesięcy 2014 roku. Dzięki temu uzyskamy pełniejszy obraz tendencji występujących na lokalnym rynku pracy.

W pierwszym półroczu 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku-Białej zarejestrowało się **3431** osób, w tym **1675** kobiet z terenu Miasta. W porównaniu do analogicznego okresu w roku ubiegłym, liczba bezrobotnych rejestrujących się w Urzędzie Pracy spadła o 881 osób, w tym o 350 kobiet. Poniższa tabela przedstawia trzydzieści zawodów, w których zanotowano największy napływ bezrobotnych. W przedstawionych w poniższej tabeli trzydziestu zawodach zarejestrowało się w pierwszym półroczu 2014 roku **53,3%** ogółu zarejestrowanych.

Tabela 2. Napływ bezrobotnych według zawodów w mieście Bielsko-Biała w I półroczu 2014 roku.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym		
			Kobiety	Absolwenci	
				Ogółem	Kobiety
1.	Sprzedawca*	370	311	19	18
2.	Bez zawodu	207	89	42	19
3.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	185	151	9	6
4.	Robotnik budowlany	97	0	1	0
5.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	83	36	3	0
6.	Sprzątaczką biurowa	79	74	1	0
7.	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	72	28	10	6
8.	Magazynier	66	10	4	1
9.	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	50	16	3	0
10.	Kucharz*	47	31	5	4
11.	Fryzjer*	46	45	7	7
12.	Robotnik gospodarczy	44	11	0	0
13.	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	36	18	3	2
14.	Kelner*	35	28	3	3
15.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	35	19	1	1
16.	Przedstawiciel handlowy	34	9	4	2
17.	Ślusarz*	32	0	1	0
18.	Mechanik pojazdów samochodowych*	30	0	1	0
19.	Krawiec*	29	27	0	0
20.	Kierowca samochodu dostawczego	27	0	0	0
21.	Kierowca samochodu osobowego	27	0	1	0
22.	Kierowca samochodu ciężarowego	27	0	0	0
23.	Kasjer handlowy	24	21	1	1
24.	Murarz*	24	0	0	0
25.	Robotnik oczyszczania miasta	23	0	0	0
26.	Doradca klienta	21	17	4	4

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym		
			Kobiety	Absolwenci	
				Ogółem	Kobiety
27.	Technik budownictwa*	20	9	1	0
28.	Technik mechanik*	20	0	1	0
29.	Kucharz małej gastronomii*	20	13	8	4
30.	Piekarz*	20	0	2	0

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

W pierwszym półroczu 2014 roku najwięcej osób rejestrujących się w Urzędzie Pracy posiadało zawód Sprzedawcy – **370** osób, co stanowiło **10,8%** wszystkich rejestracji. Liczba tych osób jest mniejsza o 76 osób niż w roku ubiegłym (spadek o 17,0%). Drugą co do wielkości grupę stanowiły osoby bez zawodu – **207** osób (**6,0%**). Liczba ta spadła – o 70 osób – co stanowiło spadek o 25,3%. W przypadku absolwentów największy napływ zanotowano wśród osób bez zawodu – **42** osoby.

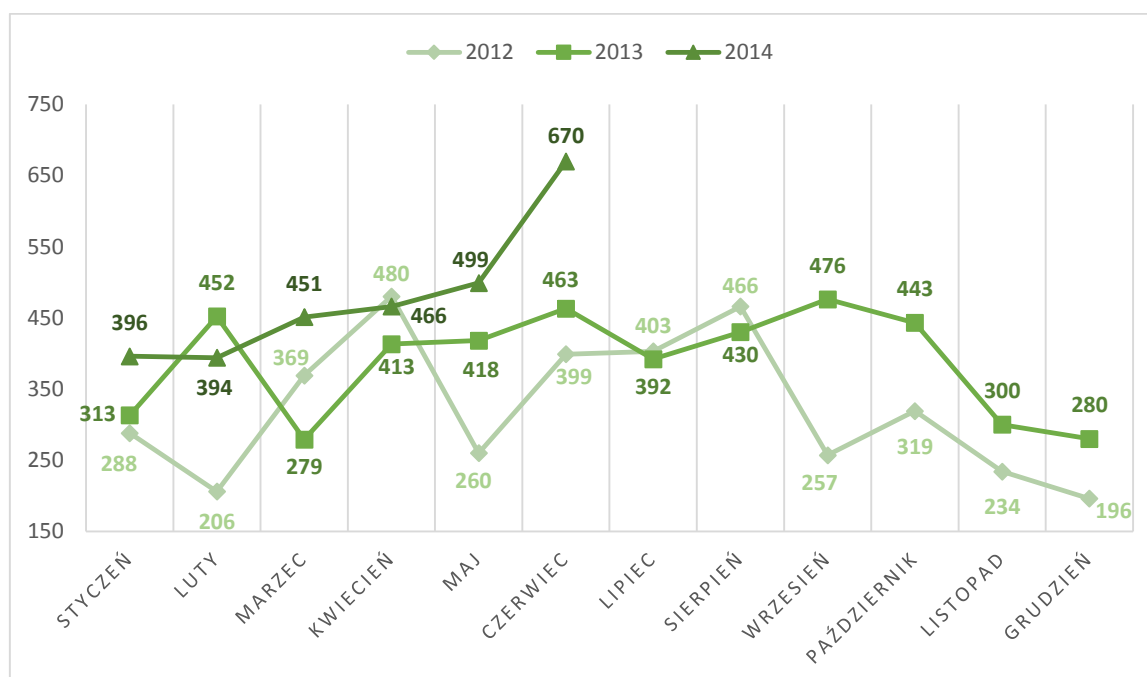
W pierwszej połowie 2014 roku największy napływ dotyczył grupy zawodowej Sprzedawcy i pokrewni. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych, którzy rejestrowali się na przestrzeni sześciu miesięcy tego roku wyniósł **14,1%**. Kolejną grupą, którą charakteryzował duży napływ bezrobotnych była grupa Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – **8,1%**. Liczny napływ dotyczył również grupy Pracownicy usług osobistych – **6,3%**.

2. Analiza wolnych miejsc pracy według zawodów

Analiza popytu na pracę stanowi kolejny element prezentowanego rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Dostarcza on cennych informacji o rynku pracy zarówno jego uczestnikom, jak i instytucjom, których działania są z nim powiązane bądź mają na niego wpływ. Mowa tu szczególnie o władzach samorządowych i instytucjach oświatowych.

Analiza ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej wykazała, że w pierwszym półroczu 2014 roku nastąpił wzrost liczby wolnych miejsc pracy w porównaniu do tego samego okresu w roku 2013 o **538** wolnych miejsc pracy (wzrost o 23,0%). Od stycznia do czerwca 2014 roku zgłoszono **2876** wolnych miejsc pracy z terenu miasta Bielska-Białej.

Wykres 3. Liczba wolnych miejsc pracy w m. Bielsko-Biała na przestrzeni 2012, 2013 i I półroczu 2014 roku.

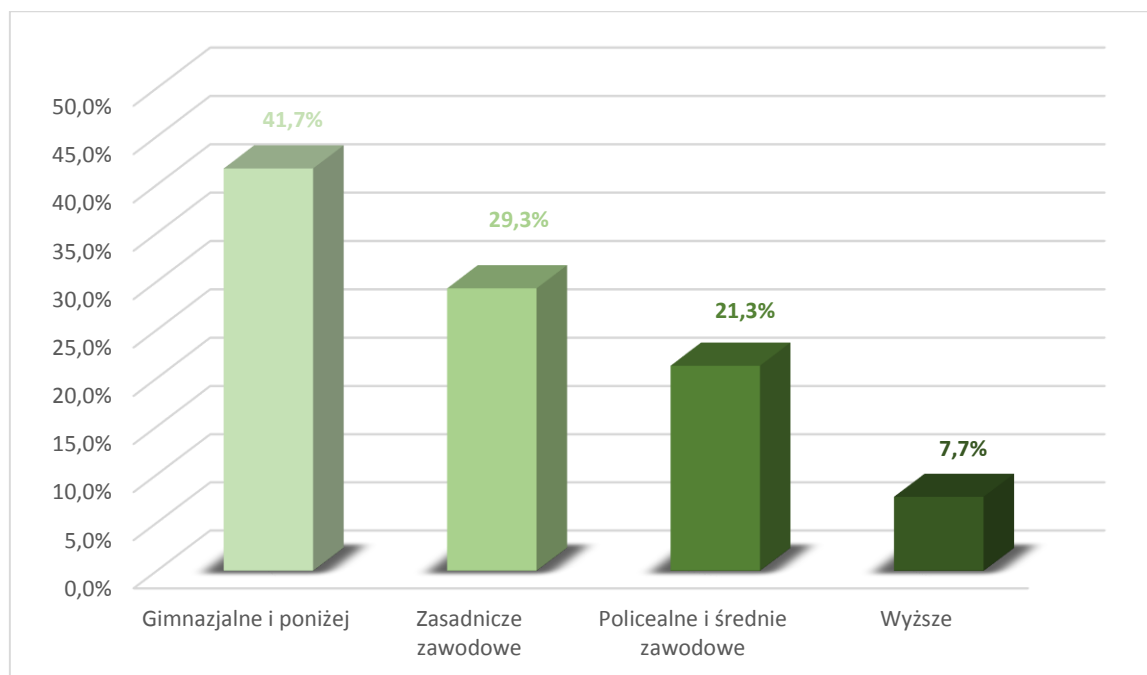

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

2.1. Wolne miejsca pracy według zawodów

W pierwszym półroczu 2014 roku najwięcej wolnych miejsc pracy skierowanych było do osób z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym (**1199**), a następnie z wykształceniem zasadniczym zawodowym (**842**). Najmniej propozycji zatrudnienia skierowanych było do osób posiadających wykształcenie wyższe (**222**). Poniższy wykres przedstawia strukturę wolnych miejsc pracy według wykształcenia w mieście Bielsko-Biała w pierwszej połowie 2014 roku.

Wykres 4. Struktura wolnych miejsc pracy według poziomu wykształcenia w mieście Bielsko-Biała w I półroczu 2014 roku.

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

Szczegółowa analiza wolnych miejsc pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej pozwoliła na stworzenie rankingu 30 zawodów, w których zanotowano największe zainteresowanie ze strony pracodawców. Przedstawione w poniższej tabeli wolne miejsca pracy według zawodów stanowią 58,1% wszystkich wolnych miejsc pracy zgłoszonych w pierwszym półroczu 2014 roku.

Najwięcej wolnych miejsc pracy zgłoszonych w pierwszym półroczu 2014 roku dotyczyło zawodu Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani – **162** wolne miejsca pracy (**5,6%**). Na drugim miejscu znalazł się zawód Robotnik gospodarczy – **143** wolne miejsca pracy (**5,0%**). Liczba ta jest niższa o 25 wolnych miejsc pracy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (spadek o 14,9%). W dalszej kolejności znalazły się wolne miejsca pracy dla zawodu: Sprzedawca – **92** (**3,2%**) oraz Pracownik ochrony fizycznej bez licencji – **83** wolne miejsca pracy (**2,9%**).

Tabela 3. Wolne miejsca pracy według zawodów w mieście Bielsko-Biała w I półroczu 2014 roku.

Lp.	Nazwa zawodu	Wolne miejsca pracy zgłoszone w I półroczu 2014 roku
1.	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	162
2.	Robotnik gospodarczy	143
3.	Sprzedawca*	92
4.	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	83
5.	Pozostałe pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne	76
6.	Robotnik budowlany	75
7.	Brukarz	74
8.	Ślusarz*	66
9.	Kierowca ciągnika siodłowego	60

Lp.	Nazwa zawodu	Wolne miejsca pracy zgłoszone w I półroczu 2014 roku
10.	Technik prac biurowych*	59
11.	Kierowca samochodu ciężarowego	53
12.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	53
13.	Magazynier	52
14.	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	50
15.	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	50
16.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	45
17.	Szwaczka	45
18.	Krawiec*	43
19.	Sprzątaczką biurowa	43
20.	Specjalista do spraw sprzedaży	42
21.	Przedstawiciel handlowy	42
22.	Listonosz	40
23.	Robotnik oczyszczania miasta	32
24.	Telemarketer	31
25.	Frezer	30
26.	Specjalista do spraw marketingu i handlu	27
27.	Opiekun osoby starszej*	27
28.	Sortowacz surowców wtórnych	26
29.	Technik handlowiec*	25
30.	Kierowca samochodu dostawczego	25

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

2.2. Wolne miejsca pracy według grup zawodowych

Jeżeli natomiast przeanalizujemy propozycje zatrudnienia pod względem dużych grup zawodowych, do których zostały one skierowane okazuje się, że w I półroczu 2014 roku najwięcej wolnych miejsc pracy skierowanych było do grupy zawodowej Sprzedawcy i pokrewni – **9,6%**. Na drugim miejscu znalazły się wolne miejsca pracy dla grupy Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – **9,4%**. Wolne miejsca pracy dla grupy Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych stanowiły w pierwszym półroczu 2014 roku **8,3%** wszystkich wolnych miejsc pracy.

3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Kluczowym zadaniem tej analizy jest identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy. Zostanie ona dokonana w oparciu o przyjęty wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu k ($W_{n,l}^k$)

$$W_{n,l}^k = \frac{\bar{O}_l^k}{\bar{B}_l^k}$$

gdzie:

\bar{B}_l^k to średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w I półroczu 2014 roku.

\bar{O}_l^k to średnia miesięczna liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy w zawodzie k w I półroczu 2014 roku.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe.

3.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w mieście Bielsko-Biała

W oparciu o powyższe wskaźniki został sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych. W tym miejscu należy zaznaczyć, że w wyniku analizy zawodów według wskaźnika intensywności deficytu ($W_{n,l}^k > 1,1$), jako zawody deficytowe, czyli te na które występuje na rynku pracy większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie zostały również zdefiniowane zawody niewymagające szczególnych kwalifikacji, a których wykonywania mogą podjąć się przedstawiciele innych zawodów. Dlatego też w przypadku niektórych zawodów ich deficytowość nie oznacza zagrożenia dla rynku pracy. W przypadku zawodów skategoryzowanych jako deficytowych, a które wymagają odpowiednich kwalifikacji często potwierdzonych konkretnym dokumentem należy podjąć odpowiednie kroki (np. szkolenia) w celu złagodzenia tego problemu.

Wśród zawodów deficytowych, dla których wskaźnik intensywności deficytu osiągnął maksimum, a dla których pojawiały się średnio przynajmniej 1 wolne miejsca pracy miesięcznie i w ewidencji Urzędu Pracy nie figuruje żaden bezrobotny w tym zawodzie, wymienić należy następujące:

- Pracownik centrum elektronicznej obsługi klienta,
- Pracownik do spraw ubezpieczeń,
- Opiekun dzieci na przejściach dla pieszych,

➤ Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*

Poniższa tabela prezentuje 30 zawodów deficytowych, czyli takich, w których istnieje większe zapotrzebowanie na pracę ze strony pracodawców, niż jest osób w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy zarejestrowanych w danych zawodach. Zawody o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu to m.in.: Sprzedawca w branży mięsnej, Drwal / pilarz drzew, Brukarz, Sprzedawca w branży spożywczej czy też Pracownik (doradca) do spraw kredytów.

Tabela 4. Ranking 30 zawodów deficytowych w mieście Bielsko-Biała w I półroczu 2014 roku.

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1.	Sprzedawca w branży mięsnej	23
2.	Drwal / pilarz drzew	20
3.	Brukarz	18,5
4.	Sprzedawca w branży spożywczej	18
5.	Pracownik (doradca) do spraw kredytów	16
6.	Specjalista do spraw sprzedaży	14
7.	Listonosz	13,33333333
8.	Sprzedawca w branży przemysłowej	13
9.	Technik prac biurowych*	11,8
10.	Specjalista do spraw rekrutacji pracowników	11
11.	Konsultant do spraw systemów teleinformatycznych	10
12.	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	10
13.	Inżynier mechanik – maszyny i urządzenia przemysłowe	9
14.	Operator wtryskarki	9
15.	Elektryk*	8
16.	Cieśla*	7,333333333
17.	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	6,384615385
18.	Telemarketer	6,2
19.	Doradca finansowy	5,5
20.	Opiekun osoby starszej*	5,4
21.	Architekt wnętrz	5
22.	Asystent prawny	5
23.	Sekretarka medyczna	5
24.	Organizator obsługi sprzedaży internetowej	5
25.	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	4,5
26.	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	4
27.	Mechanik samochodów osobowych	4
28.	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	3,846153846
29.	Hydraulik	3,5
30.	Blacharz budowlany	3,5

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

W przypadku zawodów nadwyżkowych czyli tych, na które występuje mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tych zawodach (wskaźnik $W < 0,9$) to wymienić można m.in.: Technik budownictwa*, Kierownik magazynu, Pakowacz, Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, Kierowca samochodu osobowego czy też Terapeuta zajęciowy.

Tabela 5. Ranking 30 zawodów nadwyżkowych w mieście Bielsko-Biała w I półroczu 2014 roku.

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1.	Terapeuta zajęciowy*	0,333333333
2.	Technik obsługi turystycznej*	0,333333333
3.	Operator centrali telefonicznej	0,333333333
4.	Dziwiarz	0,333333333
5.	Drukarz sitodrukowy	0,333333333
6.	Fizjoterapeuta	0,3
7.	Kucharz*	0,29787234
8.	Ekonomista	0,285714286
9.	Naczelnik / kierownik wydziału	0,25
10.	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,25
11.	Technik elektronik*	0,25
12.	Technik informatyk*	0,25
13.	Recepcjonista	0,25
14.	Tkacz	0,25
15.	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	0,25
16.	Sprzedawca*	0,248648649
17.	Technik ekonomista*	0,235294118
18.	Portier	0,222222222
19.	Dekarz*	0,222222222
20.	Blacharz samochodowy*	0,2
21.	Plastyk*	0,181818182
22.	Kierownik sali sprzedaży	0,166666667
23.	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,166666667
24.	Technik mechanik*	0,15
25.	Piekarz*	0,15
26.	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,111111111
27.	Kierowca samochodu osobowego	0,111111111
28.	Technik budownictwa*	0,1
29.	Kierownik magazynu	0,071428571
30.	Pakowacz	0,055555556

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

Wśród zawodów, które wykazują równowagę na rynku pracy wymienić można:

- Operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli
- Szwaczka
- Robotnik magazynowy
- Przedstawiciel handlowy
- Stolarz

Wybrane zawody, wymienione powyżej to takie, w których rejestrował się przynajmniej 1 bezrobotny w miesiącu i zgłaszano przynajmniej 1 ofertę pracy w miesiącu.

3.2. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie

Kolejną istotną kwestią dotyczącą problemu bezrobocia jest okres pozostawania bez pracy. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie został sporządzony w oparciu o wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,l}^k$)

$$W_{d,l}^k = \frac{B_{d,l}^k}{B_l^k} \times 100 \%$$

gdzie:

$B_{d,l}^k$ to liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k , pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu I półrocza 2014 roku.

B_l^k to liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k , według stanu w końcu I półrocza 2014 roku.

Na tej podstawie można stwierdzić, że na pierwszym miejscu wśród grup zawodowych generujących długotrwałe bezrobocie znalazła się grupa zawodowa – Podoficerowie sił zbrojnych (1), na drugim miejscu znalazła się grupa zawodowa Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni (0,5844), następnie Kierownicy do spraw zarządzania i handlu (0,5641) oraz Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni (0,5625).

W poniższej tabeli znajdują się zawody o największym wskaźniku długotrwałego bezrobocia (według kodu 6 cyfrowego). Wybrano jedynie te, w których zarejestrowanych jest co najmniej 4 bezrobotnych poprzednio pracujących, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, a wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest równy bądź większy od 0,63. Nie uwzględniono zawodów, których kod kończy się na -90 (Pozostali...).

Tabela 6. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w mieście Bielsko-Biała.

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych (stan na koniec I półrocza 2014)	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1.	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	5	5	1
2.	Fotograf*	4	4	1
3.	Pielęgniarka	6	5	0,833333
4.	Błacharz*	10	8	0,8
5.	Kuśnierz*	10	8	0,8
6.	Inżynier włókiennik	5	4	0,8
7.	Dyrektor wykonawczy	8	6	0,75
8.	Konserwator budynków	8	6	0,75
9.	Mechanik samochodów osobowych	8	6	0,75

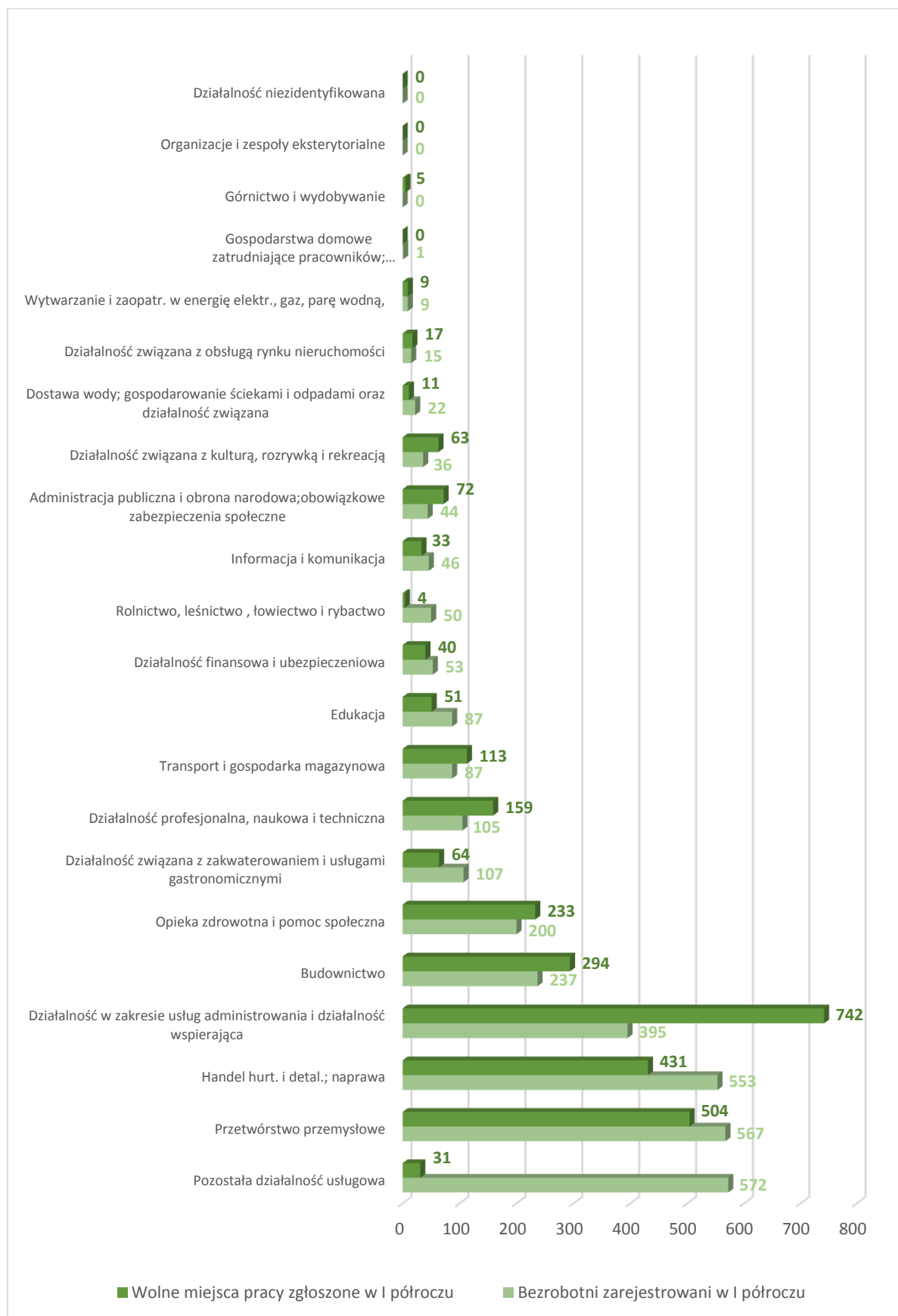
Lp.	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych (stan na koniec I półrocza 2014)	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
10.	Przędzacz	11	8	0,727273
11.	Naczelnik / kierownik wydziału	18	13	0,722222
12.	Kierownik sali sprzedaży	17	12	0,705882
13.	Rejestratorka medyczna	10	7	0,7
14.	Górnik eksploatacji podziemnej*	6	4	0,666667
15.	Specjalista do spraw sprzedaży	14	9	0,642857

Zródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

3.3. Struktura bezrobocia i wolnych miejsc pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności

Podjmując próbę analizowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy zwrócić również uwagę na napływ do bezrobocia i wolne miejsca pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Najwięcej wolnych miejsc pracy zgłoszono w sekcji Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – **25,8%**. Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Struktura bezrobotnych i wolnych miejsc pracy według PKD w mieście Bielsko-Biała w I półroczu 2014 roku.

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

Wnioski

Zaprezentowany raport nie stanowi kompleksowej analizy lokalnego rynku pracy. *Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych* bazuje bowiem wyłącznie na danych pochodzących z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy dotyczących bezrobotnych i wolnych miejsc pracy. Dane te nie obejmują wszystkich osób poszukujących pracy czy bezrobotnych nie zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie. W przypadku wolnych miejsc pracy w analizie ujęte są wyłącznie te zgłoszone do Powiatowego Urzędu Pracy i wprowadzone do systemu komputerowego. Nie należy zapominać, iż wolne miejsca pracy w niektórych zawodach mogą być zgłaszane przez tego samego pracodawcę kilkakrotnie ze względu na dużą fluktuację kadr w danym zawodzie.

Złożoność problemu rynku pracy wynika również z mechanizmów rynkowych podaży i popytu na pracę. Są one kierowane przez szereg czynników trudnych czy wręcz niemożliwych do ujęcia, jak kwestie wysokości stawek płacowych, oferowanych przez pracodawców czy mobilności oraz motywacji do pracy i do podnoszenia swoich kwalifikacji przez osoby poszukujące pracy.

Mimo tego prowadzenie monitoringu lokalnego rynku pracy jest elementem niezbędnym w warunkach gospodarki rynkowej, stanowiącym istotne źródło informacji dla jego uczestników. Daje on, bowiem obraz sytuacji, który może stać się podstawą do kreowania działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.

Podsumowując zatem powyższą analizę można wysunąć następujące wnioski:

- stopa bezrobocia na koniec pierwszego półrocza 2014 roku w mieście Bielsko-Biała wyniosła 5,5% i była niższa niż w końcu pierwszego półrocza 2013 roku (6,8%);
- największy udział w strukturze bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zawodowym i niższym – 50,4% , a osoby z wykształceniem wyższym – 16,6%;
- kobiety stanowią 52,8% wszystkich bezrobotnych;
- odsetek osób długotrwale bezrobotnych kształtuje się na poziomie 53,4%;
- zaobserwowano duży napływ do bezrobocia osób w zawodzie Sprzedawca oraz osób bez zawodu;
- zawód Sprzedawcy jest licznie reprezentowany w strukturze bezrobotnych;
- w pierwszym półroczu 2014 roku nastąpił wzrost zgłoszonych wolnych miejsc pracy w stosunku do analogicznego okresu w 2013 roku o 538 wolnych miejsc pracy (23,0%). Zgłoszono 2876 wolnych miejsc pracy;
- 41,7% wszystkich wolnych miejsc pracy skierowanych było do osób z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym;
- najwięcej wolnych miejsc pracy skierowanych było do osób w zawodach: Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani, Robotnik gospodarczy, Sprzedawca oraz Pracownik ochrony fizycznej bez licencji;
- w pierwszym półroczu 2014 roku jako zawody deficytowe zidentyfikowane zostały następujące zawody: Sprzedawca w branży mięsnej, Drwal / pilarz drzew, Brukarz, Sprzedawca w branży spożywczej czy też Pracownik (doradca) do spraw kredytów.
- w pierwszym półroczu 2014 roku jako zawody nadwyżkowe zidentyfikowane zostały następujące zawody: Technik budownictwa*, Kierownik magazynu, Pakowacz,

Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, Kierowca samochodu osobowego czy też Technik budownictwa*

- w pierwszym półroczu 2014 roku jako zawody zrównoważone zidentyfikowane zostały: Murarz, Dozorca, Robotnik magazynowy, Przedstawiciel handlowy czy też Stolarz.

Wszystkie wykorzystane w opracowaniu dane pochodzą z Powiatowego urzędu Pracy w Bielsku-Białej i dotyczą miasta Bielska-Białej. Niektóre z nich publikowane są na stronach internetowych Urzędu. Do sporządzenia tabel dotyczących zawodów deficytowych i nadwyżkowych użyto tabel wynikowych przetworzonych przez system Syriusz. Dostępne są one na stronie www.mz.praca.gov.pl.

Spis tabel:

<i>Tabela 1. Bezrobotni według zawodów w mieście Bielsko-Biała (stan na koniec I półrocza 2014 roku).</i>	7
<i>Tabela 2. Napływ bezrobotnych według zawodów w mieście Bielsko-Biała w I półroczu 2014 roku.</i>	8
<i>Tabela 3. Wolne miejsca pracy według zawodów w mieście Bielsko-Biała w I półroczu 2014 roku.</i>	11
<i>Tabela 4. Ranking 30 zawodów deficytowych w mieście Bielsko-Biała w I półroczu 2014 roku.</i>	14
<i>Tabela 5. Ranking 30 zawodów nadwyżkowych w mieście Bielsko-Biała w I półroczu 2014 roku.</i>	15
<i>Tabela 6. Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie w mieście Bielsko-Biała.</i>	16

Spis wykresów:

<i>Wykres 1. Stopa bezrobocia w Bielsku-Białej na przestrzeni 2012, 2013 i I-go półrocza 2014 roku.</i>	5
<i>Wykres 2. Struktura wykształcenia bezrobotnych w mieście Bielsko-Biała (stan na koniec I-półrocza 2014 roku).</i>	6
<i>Wykres 3. Liczba wolnych miejsc pracy w m. Bielsko-Biała na przestrzeni 2012,2013 i I półrocza 2014 roku.</i>	10
<i>Wykres 4. Struktura wolnych miejsc pracy według poziomu wykształcenia w mieście Bielsko-Biała w I półroczu 2014 roku.</i>	11
<i>Wykres 5. Struktura bezrobotnych i wolnych miejsc pracy według PKD w mieście Bielsko-Biała w I półroczu 2014 roku.</i>	18